

I. DISPOSICIONS GENERALS

1. PRESIDÈNCIA I CONSELLERIES DE LA GENERALITAT VALENCIANA

Conselleria d'Agricultura, Pesca i Alimentació

ORDE de 23 de juliol de 2002, de la Conselleria d'Agricultura, Pesca i Alimentació, per la qual s'establix el Programa d'Actuació sobre les Zones Vulnerables designades a la Comunitat Valenciana. [2002/X8674]

La contaminació de les aigües és un fenomen cada vegada més pronunciat que es manifesta, entre altres efectes, en un augment de les concentracions de nitrats en les aigües superficials i subterrànies, així com en l'eutrofització dels embassaments, estuaris i aigües litorals. Una de les fonts difuses que contribuïxen a la contaminació de les aigües és l'aplicació inadequada dels fertilitzants nitrogenats en agricultura.

Per a palliar este problema sorgix la Directiva 91/676/CEE, de 12 de desembre, relativa a la protecció de les aigües contra la contaminació produïda per nitrats d'origen agrícola, la qual es va traslladar a la nostra normativa per mitjà del Reial Decret 261/1996, de 16 de febrer.

En compliment d'este reial decret i en virtut de les competències que té atribuïdes el Govern Valencià, amb data 31 de gener del 2000 es va publicar el Decret 13/2000, en el qual es designaven les zones vulnerables a la contaminació per nitrats d'origen agrari en l'àmbit de la Comunitat Valenciana. Així mateix, amb data 10 d'abril del 2000 es va publicar l'orde de la Conselleria d'Agricultura, Pesca i Alimentació per la qual s'aprova el Codi Valencià de Bones Pràctiques Agràries.

D'altra banda, i tenint en compte que en l'article 6 del Reial Decret 261/1996 s'establia que, una vegada determinades les zones vulnerables, els òrgans competents de les comunitats autònombes establecerien programes d'actuació a fi de previndre i reduir la contaminació causada per nitrats d'origen agrari en les dites zones.

Per això, en virtut de les competències que té atribuïdes la Conselleria d'Agricultura, Pesca i Alimentació,

ORDENE

Article 1

S'aprova el Programa d'actuació sobre les zones declarades com a vulnerables en l'àmbit de la Comunitat Valenciana, el qual s'arreplega com a annex I de la present orde.

Article 2

La duració del dit programa serà de quatre anys, i serà de compliment obligat en les zones declarades com a vulnerables a la contaminació de les aigües pels nitrats procedents de l'activitat agrària.

Article 3

A fi de millorar l'eficàcia dels programes d'actuació, es realitzaran programes de vigilància de la qualitat de les aigües utilitzades per a reg amb les especificacions següents:

1. S'establix un pla de mostraig per a conéixer la qualitat de les aigües continentals. Per a això s'ha dividit el territori de la Comunitat Valenciana en 10 sectors, on es faran mostraigs de totes les zones declarades com a vulnerables en el Decret 13/2000, de 25 de gener, de la Conselleria de Medi Ambient, prenen un mínim d'una mostra i un màxim de cinc per terme municipal, dependent del seu tamany. El nombre de mostres així com la procedència de les aigües s'indiquen en l'annex II d'esta orde.

2. S'establirà una xarxa de pous pilots que abracen tot el territori de la Comunitat Valenciana i en especial aquelles zones que pre-

I. DISPOSICIONES GENERALES

1. PRESIDENCIA Y CONSELLERIAS DE LA GENERALITAT VALENCIANA

Conselleria de Agricultura, Pesca y Alimentación

ORDEN de 23 de julio de 2002, de la Consellería de Agricultura, Pesca y Alimentación, por la que se establece el Programa de Actuación sobre las Zonas Vulnerables designadas en la Comunidad Valenciana. [2002/X8674]

La contaminación de las aguas es un fenómeno cada vez más acusado que se manifiesta, entre otros efectos en un aumento de las concentraciones de nitratos en las aguas superficiales y subterráneas, así como en la eutrofización de los embalses, estuarios y aguas litorales. Una de las fuentes difusas que contribuyen a la contaminación de las aguas es la aplicación inadecuada de los fertilizantes nitrogenados en agricultura.

Para paliar este problema surge la Directiva 91/676/CEE, de 12 de diciembre, relativa a la protección de las aguas contra la contaminación producida por nitratos de origen agrícola, que fue trasladada a nuestra normativa por el Real Decreto 261/1996, de 16 de febrero.

En cumplimiento de dicho Real Decreto y en virtud de las competencias que tiene atribuidas el Gobierno Valenciano, con fecha 31 de enero del 2000 se publicó el Decreto 13/2000 en el que se designaban las zonas vulnerables a la contaminación por nitratos de origen agrario en el ámbito de la Comunidad Valenciana. Asimismo, con fecha 10 de abril del 2000 se publicó la Orden de la Conselleria de Agricultura, Pesca y Alimentación por la que se aprobara el Código Valenciano de Buenas Prácticas Agrarias.

Por otra parte y teniendo en cuenta que el artículo 6 del Real Decreto 261/1996 establecía que una vez determinadas las zonas vulnerables los órganos competentes de las comunidades autónomas establecerían programas de actuación con objeto de prevenir y reducir la contaminación causada por nitratos de origen agrario en dichas zonas.

Es por lo que en virtud de las competencias que tiene atribuidas la Conselleria de Agricultura, Pesca y Alimentación

ORDENO

Artículo 1

Se aprueba el Programa de actuación sobre las zonas declaradas como vulnerables en el ámbito de la Comunidad Valenciana, el cual se recoge como anexo I a la presente orden.

Artículo 2

La duración de dicho programa será de cuatro años, y será de obligado cumplimiento en las zonas declaradas como vulnerables a la contaminación de las aguas por los nitratos procedentes de la actividad agraria.

Artículo 3

Al objeto de mejorar la eficacia de los Programas de Actuación, se realizarán programes de vigilancia de la calidad de las aguas utilizadas para riego con las siguientes especificaciones:

1. Se establece un plan de muestreo para conocer la calidad de las aguas continentales. Para ello se ha dividido el territorio de la Comunidad Valenciana en 10 sectores, donde se muestrearán todas las zonas declaradas como vulnerables en el Decreto 13/2000, de 25 de enero, de la Conselleria de Medio Ambiente, tomando un mínimo de una muestra y un máximo de cinco por término municipal, dependiendo del tamaño del mismo. El número de muestras así como la procedencia de las aguas se indican en el Anexo II de esta orden.

2. Se establecerá una red de pozos pilotos que abarquen todo el territorio de la Comunidad Valenciana y en especial aquellas zonas

senten un elevat grau de contaminació. En la dita xarxa es realitzarà un mostratge mensual a fi de conéixer la variació temporal de la concentració de nitrats (annex III).

Article 4

A fi d'aconseguir els objectius del programa d'actuació es prenran les mesures següents:

1. Incloure en els cursos per a l'obtenció del títol d'agricultor i tècnic qualificat (Orde de la CAPA de 15 de juliol de 1998) un mòdul amb un mínim de 3 hores sobre l'aplicació de les mesures contingudes en el Codi Valencià de Bones Pràctiques Agràries i en el present programa d'actuació.

2. Facilitar un càlcul ajustat de les necessitats d'aigua dels cultius adaptant-les a la demanda real del clima, mitjançant les dades que es publicuen en premsa, teletext de televisió, Internet, etc., d'evapotranspiració de referència (ET_0) i pluja de les estacions de la Xarxa d'Informació Agroclimatàtica a la Comunitat Valenciana, amb la finalitat de realitzar un ús més eficient de l'aigua de reg.

Addicionalment, la Conselleria d'Agricultura, Pesca i Alimentació, a través de les seues oficines comarcals i estacions experimentals, facilitarà plans orientatius de reg per als distints cultius i els procediments per a adaptar-los a l'evolució de les dades climàtiques.

3. Promocionar entre agricultors i ramaders la realització periòdica d'anàlisis de sòls, d'aigües de pou, de material vegetal i de fem en les seues finques per a adequar els plans de fertilització a les necessitats dels cultius.

4. Divulgar les possibles alternatives en gestió de residus ramaders incloent un mòdul de tres hores sobre este tema en els cursos sobre ramaderia programats segons l'Orde de la Conselleria d'Agricultura, Pesca i Alimentació de 15 de juliol de 1998.

DISPOSICIONS FINALS

Primera

Es faculta la Direcció General d'Innovació Agrària i Ramaderia per a la posada en marxa dels programes d'actuació i mostratge de la qualitat de les aigües.

Segona

La present disposició entrarà en vigor el sendemà de la seu publicació en el *Diari Oficial de la Generalitat Valenciana*.

València, 23 de juliol de 2002

La consellera d'Agricultura, Pesca i Alimentació,
MARIA ÀNGELS RAMON-LLIN I MARTÍNEZ

ANNEX I

Programa d'actuació

El programa ha de desenrotllar, sobre les zones vulnerables, les actuacions necessàries per a reduir la contaminació per nitrats d'origen agrari en els aquífers, permetent recuperar valors per davall del límit crític (50mg/l d'iò nitrat) que faça factible aconseguir un nivell de qualitat acceptable per a qualsevol ús.

Les actuacions hauran de centrar-se en l'aplicació de les mesures següents:

1. Tipus de fertilitzants nitrogenats.

A efectes de la seuva aplicació s'agrupen els fertilitzants que aporten N de la forma següent:

1.a. Adobs minerals:

1) Nítrics: els adobs nítrics han d'utilitzar-se en el moment en què els cultius mostren una major capacitat d'assimilació d'este iò, ja que l'iò nitrat és molt móbil en el sòl i a més és absorbit per les arrels de forma immediata.

2) Amoniacals: S'han d'aplicar en períodes de moderada capacitat d'assimilació de nitrogen per la planta ja que l'absorció dels

que presentan un elevado grado de contaminación. En dicha red se realizará un muestreo mensual con el fin de conocer la variación temporal de la concentración de nitratos. (Anexo III)

Artículo 4

Al objeto de conseguir los objetivos del Programa de Actuación se tomarán las siguientes medidas:

1. Incluir en los cursos para la obtención del título de agricultor y técnico cualificado (Orden de la CAPA, de 15 de julio de 1998) un módulo con un mínimo de 3 horas sobre la aplicación de las medidas contenidas en el Código Valenciano de Buenas Prácticas Agrarias y en el presente Programa de Actuación.

2. Facilitar un ajustado cálculo de las necesidades de agua de los cultivos adaptándolas a la demanda real del clima, mediante los datos que se publican en prensa, teletexto de televisión, Internet, etc., de evapotranspiración de referencia (ET_0) y lluvia de las estaciones de la Red de Información Agroclimatática en la Comunidad Valenciana, con la finalidad de realizar un uso más eficiente del agua de riego.

Adicionalmente, la Conselleria de Agricultura, Pesca y Alimentación, a través de sus Oficinas Comarcales y Estaciones Experimentales, facilitará planes orientativos de riego para los distintos cultivos y los procedimientos para adaptarlos a la evolución de los datos climáticos.

3. Promocionar entre agricultores y ganaderos la realización periódica de análisis de suelos, de aguas de pozo, de material vegetal y de estiércol en sus fincas para adecuar los planes de fertilización a las necesidades de los cultivos.

4. Divulgar las posibles alternativas en gestión de residuos ganaderos, incluyendo un módulo de tres horas sobre este tema en los cursos sobre ganadería programados según la Orden de la Conselleria de Agricultura, Pesca y Alimentación de 15 de julio de 1998.

DISPOSICIONES FINALES

Primera

Se faculta a la Dirección General de Innovación Agraria y Ganadería, para la puesta en marcha de los programas de Actuación y muestreo de la calidad de las aguas.

Segunda

La presente disposición entrará en vigor al día siguiente al de su publicación en el *Diari Oficial de la Generalitat Valenciana*.

Valencia, 23 de julio de 2002

La consellera de Agricultura, Pesca y Alimentación,
Mª ÀNGELS RAMÓN-LLIN I MARTÍNEZ

ANEXO I

Programa de actuación

El programa debe desarrollar, sobre las zonas vulnerables, las actuaciones necesarias para reducir la contaminación por nitratos de origen agrario en los acuíferos, permitiendo recuperar valores por debajo del límite crítico (50mg/l de ion nitrato) que haga factible alcanzar un nivel de calidad aceptable para cualquier uso.

Las actuaciones deberán centrarse en la aplicación de las siguientes medidas:

1. Tipos de fertilizantes nitrogenados.

A efectos de su aplicación se agrupan los fertilizantes que aportan N de la siguiente forma:

1.a. Abonos minerales:

1) Nítricos: los abonos nítricos deben utilizarse en el momento en que los cultivos muestran una mayor capacidad de asimilación de este ion, ya que el ion nitrato es muy móvil en el suelo y además es absorbido por las raíces de forma inmediata.

2) Amoniacales: Se deben aplicar en períodos de moderada capacidad de asimilación de nitrógeno por la planta ya que la

adobs amoniacals sol ser més lenta que la dels nítrics, i la seu acció mes retardada.

3) Nitricoamoniacalets: Com posseeix les característiques dels dos grups anteriors el seu efecte és intermedi entre l'exercit per estos dos tipus de compostos.

4) Ureics: La urea, que és el producte fonamental d'este grup, no és per si mateixa assimilable per les plantes i ha de descompondre's per a produir ió amoni, que posteriorment es transforma en nitrat, absorbible per les arrels. La urea és un compost molt soluble en aigua i amb gran mobilitat en el sòl.

5) D'alliberament lent: Amb estos adobs, l'aportació de nitrogen es fa de forma més regular i contínua, amb la qual cosa s'adapta millor al ritme d'absorció d'estos elements pels cultius i es reduïxen les perdudes per lixiviació.

Els principals fertilitzants nitrogenats dels grups anteriors s'exposen en la taula I.

absorción de los abonos amoniacales suele ser más lenta que la de los nítricos, y su acción mas retardada.

3) Nítrico-amoniacalets: Al reunir las características de los dos grupos anteriores su efecto es intermedio entre el ejercido por ambos tipos de compuestos.

4) Ureicos: La urea, que es el producto fundamental de este grupo, no es por si misma asimilable por las plantas y debe descomponerse para producir ion amonio, que posteriormente se transforma en nitrato, absorbible por las raíces. La urea es un compuesto muy soluble en agua y con gran movilidad en el suelo.

5) De liberación lenta: Con estos abonos, el aporte de nitrógeno se hace de forma más regular y continua, con lo cual se adapta mejor al ritmo de absorción de estos elementos por los cultivos y se reducen las perdidas por lixiviación.

Los principales fertilizantes nitrogenados de los anteriores grupos se exponen en la Tabla I.

TAULA I

TIPUS D'ADOB		Riquesa en N (%)	Reacció en el sòl	Reacció en la planta	Efecte sobre l'estructura del sòl
Amoniacals	Sulfat amònic	20,6	Acidificant	Tòxic a dosis altes	Adversa
	Clorur amònic	24	Acidificant	Tòxic	Adversa
	Fosfat monoamònic	12	Neutra	----	Adversa
	Fosfat biamònic	18	Neutra	----	Adversa
Nítrics	Nitrat càlcic	15,5	Alcalinitzant	----	Favorable
	Nitrat sòdic	16	Alcalinitzant	Tòxic a dosis mitjanes-altes	Adversa
	Nitrat potàssic	13,8	Neutra	----	----
Nitricoamoniacalets	Nitrat amònic	33,5	Neutra	----	Adversa
	Nitro-sulfat amònic	26	Acidificant	----	Adversa
	Nitro-calç-amònic	20,5	Alcalinitzant	----	Favorable
	Urea	46	Neutra	----	Adversa

L'elecció de l'adob nitrogenat segons el tipus de sòl s'exposa en la taula II:

TAULA II

Sòls neutres i alcalins no calcaris	Sòls alcalins calcaris	Sòls àcids	Sòls salins
Nitro-calç-amon	Sulfat amònic	Nitro-calç-amon	Nitro-calç-amon
Nitrat càlcic*	Nitro-sulfat Amònic	Nitrat càlcic	Nitrat càlcic*
Fosfat biamònic**	Nitrat amònic*	Fosfat biamònic**	Nitrat amònic*
Nitrat potàssic*	Urea*	Nitrat potàssic*	Urea*
	Fosfat Monoamònic		Fosfat Monoamònic
	Fosfat biamònic*		Fosfat* Biamònic
	Nitrat potàssic*		Nitrat potàssic*

(1) Esta taula es referix principalment a l'elecció d'adobs que s'apliquen en cobertura.

(*) Els adobs marcats amb l'asterisc són utilitzables en el reg localitzat.

(**) Quan s'utilitza en sòls deficientes en calci és convenient efectuar una aportació suplementària de Ca^{2+} .

TABLA I

TIPO DE ABONO		Riqueza en N (%)	Reacción en el suelo	Reacción en la planta	Efecto sobre la estructura del suelo
Amoniacales	Sulfato amónico	20,6	Acidificante	Tóxico a dosis altas	Adversa
	Cloruro amónico	24	Acidificante	Tóxico	Adversa
	Fosfato monoamónico	12	Neutra	----	Adversa
	Fosfato biamónico	18	Neutra	----	Adversa
Nítricos	Nitrato cálcico	15,5	Alcalinizante	----	Favorable
	Nitrato sódico	16	Alcalinizante	Tóxico a dosis medias-altas	Adversa
	Nitrato potásico	13,8	Neutra	----	----
Nítrico-amoniacales	Nitrato amónico	33,5	Neutra	----	Adversa
	Nitro-sulfato amónico	26	Acidificante	----	Adversa
	Nitro-cal-amónico	20,5	Alcalinizante	----	Favorable
	Urea	46	Neutra	----	Adversa

La elección del abono nitrogenado en función del tipo de suelo se expone en la Tabla II:

TABLA II

Suelos neutros y alcalinos no calizos	Suelos alcalinos calizos	Suelos ácidos	Suelos salinos
Nitro-cal-amon	Sulfato amónico	Nitro-cal-amon	Nitro-cal-amon
Nitrato cálcico*	Nitro-sulfato Amónico	Nitrato cálcico	Nitrato cálcico*
Fosfato biamónico**	Nitrato amónico*	Fosfato biamónico**	Nitrato amónico*
Nitrato potásico*	Urea*	Nitrato potásico*	Urea*
	Fosfato Monoamónico		Fosfato Monoamónico
	Fosfato biamónico*		Fosfato* Biamónico
	Nitrato potásico*		Nitrato potásico*

(1) Esta tabla se refiere principalmente a la elección de abonos que se aplican en cobertura.

(*) Los abonos marcados con el asterisco, son utilizables en el riego localizado.

(**) Cuando se utiliza en suelos deficientes en calcio, es conveniente efectuar un aporte suplementario de Ca^{2+} .

b. Adobs orgànics:

Dins d'este apartat s'agrupa una sèrie de productes, de naturalesa orgànica, molt heterogenis, que poden utilitzar-se com a fertilitzants o esmenes del sòl.

La major part d'estos provenen de residus dels animals que es crien en granges o explotacions ramaderes, encara que també es consideren els compostos procedents de la transformació de residus sòlids urbans i els fangs de les depuradores.

Perquè puga ser absorbít per les arrels, el nitrogen contingut en les molècules orgàniques d'estos productes complexos ha de mineralitzar-se, és a dir, transformar-se en formes inorgàniques a través de diversos processos de degradació propiciats pels agents químics i biològics que actuen en el sòl. La velocitat amb què es produïx la mineralització del nitrogen orgànic és molt variable segons el producte i depén també de la naturalesa del sòl, així com de la seua temperatura, humitat, etc. No obstant això, este és un procés relativament lent i, per tant, l'alliberament d'ions inorgànics, per part de la matèria orgànica, és molt pausada en comparació amb els adobs minerals.

En la taula III s'exposen els principals adobs orgànics, així com els valors entre els qual sol oscilar la seua riquesa en nitrogen.

b. Abonos orgánicos:

Dentro de este apartado se agrupan una serie de productos, de naturaleza orgánica, muy heterogéneos, que pueden utilizarse como fertilizantes o enmiendas del suelo.

La mayor parte de estos provienen de residuos de los animales que se crían en granjas o explotaciones ganaderas, aunque también se consideran los compuestos procedentes de la transformación de residuos sólidos urbanos y los lodos de las depuradoras.

Para que pueda ser absorbido por las raíces, el nitrógeno contenido en las moléculas orgánicas de estos productos complejos debe mineralizarse, es decir, transformarse en formas inorgánicas a través de diversos procesos de degradación propiciados por los agentes químicos y biológicos que actúan en el suelo. La velocidad con que se produce la mineralización del nitrógeno orgánico es muy variable en función del producto y depende también de la naturaleza del suelo, así como de su temperatura, humedad, etc. No obstante este es un proceso relativamente lento y, por tanto, la liberación de iones inorgánicos, por parte de la materia orgánica, es muy pausada en comparación con los abonos minerales.

En la Tabla III se exponen los principales abonos orgánicos, así como los valores entre los que suele oscilar su riqueza en nitrógeno.

TAULA III

TIPUS DE FERTILITZANT	RIQUESA % N sobre matèria seca	% N mineralitzat 1r any
Fem de boví	1 - 2	20 - 30
Fem d'ovella o xerri	2 - 2,5	40 - 50
Fem de porcí	1,5 - 2	40 - 50
Purins de porcí	0,4 *	
Gallinassa	2 - 5	60 - 90
Fangs de depuradora	2 - 7	30 - 40
Compost de residus sòlids urbans	1 - 1,8	15 - 20

Este percentatge es referix a matèria humida

* * * * *

TABLA III

TIPO DE FERTILIZANTE	RIQUEZA % N sobre materia seca	% N mineralizado 1er. Año
Estiércol de bovino	1 - 2	20 - 30
Estiércol de oveja o sirle	2 - 2,5	40 - 50
Estiércol de porcino	1,5 - 2	40 - 50
Purines de porcino	0,4 *	
Gallinaza	2 - 5	60 - 90
Lodos de depuradora	2 - 7	30 - 40
Compost de residuos sólidos urbanos	1 - 1,8	15 - 20

* Este porcentaje se refiere a materia húmeda

2. Dosis d'aplicació de N, en diversos cultius.

A continuació (taula IV) s'indiquen les quantitats de N que s'han d'utilitzar per a cobrir les necessitats dels principals cultius de les zones vulnerables de la Comunitat Valenciana.

2. Dosis de aplicación de N, en diversos cultivos.

A continuación (Tabla IV) se indican las cantidades de N que deben utilizarse para cubrir las necesidades de los principales cultivos de las zonas vulnerables de la Comunidad Valenciana.

TAULA IV
Dosis de nitrogen recomanades (kg N/ha)

CULTIU	SISTEMA	REG PER INUNDACIÓ	REG LOCALITZAT
Carxofa		250 - 300	200 - 240
Ceba		200 - 250	160 - 200
Encisam		150 - 220	120 - 175
Meló-Meló d'Alger		200 - 250	160 - 200
Tomaca	Aire lliure	200 - 250	160 - 200
	Hivernacle	400 - 450	320 - 360
Creilla		250 - 300	200 - 240
Cítrics*		240 - 300	200 - 240
Fruiter*	Extensiu**	120 - 160	100 - 130
	Semiintensiu**	160 - 200	130 - 160
	Intensiu**	200 - 240	160 - 190

* Les dosis que es recomanen es referixen a plantacions adultes en plena producció.

** Extensiu: < 300 arbres/ha; semiintensiu: 300-500 arbres/ha;

Intensiu: > 500 arbres/ha.

* * * * *

TABLA IV
Dosis de nitrógeno recomendadas (Kg N/ha.)

CULTIVO	SISTEMA	RIEGO POR INUNDACION	RIEGO LOCALIZADO
Alcachofa		250 - 300	200 - 240
Cebolla		200 - 250	160 - 200
Lechuga		150 - 220	120 - 175
Melón-sandía		200 - 250	160 - 200
Tomate	Aire libre	200 - 250	160 - 200
	Invernadero	400 - 450	320 - 360
Patata		250 - 300	200 - 240
Cítricos*		240 - 300	200 - 240
Frutales*	Extensivo**	120 - 160	100 - 130
	Semi-intensivo**	160 - 200	130 - 160
	Intensivo**	200 - 240	160 - 190

* Las dosis que se recomiendan se refieren a plantaciones adultas en plena producción.

** Extensivo: < 300 árboles/Ha.; Semi-intensivo: 300-500 árboles/Ha.;

Intensivo: > 500 árboles/Ha.

La dosi d'adobament nitrogenat per a un cultiu determinat s'establix segons les seues necessitats, tractant, d'una banda, d'evitar carencies d'este element que afecten el desenrotllament normal de les plantes i, d'una altra, intentant aconseguir un equilibri òptim entre el rendiment i la qualitat de la collita. Obviament, s'han d'evitar les aportacions excessives de nitrogen, ja que poden provocar efectes adversos sobre el cultiu, a més que els excedents de nitrats, que no arriben a ser absorbits per les arrels, s'exposen a ser llavats per les aigües.

Els intervals de valors que s'exposen en cada cas són conseqüència de la variabilitat generada per la diversitat de varietats, densitats de plantació, modalitats en el maneig del cultiu, rendiments, etc., i no s'han de superar les dosis màximes establides per a cada espècie i sistema de reg.

No obstant això, quan s'apliquen fertilitzants orgànics, s'establix la condició de no aportar al sòl una quantitat amb un contingut en N superior als 210 quilograms per hectàrea i any.

3. Determinació de la dosi d'adobament nitrogenat mineral.

La quantitat d'adob nitrogenat mineral que s'ha d'aplicar al terreny s'establirà per la diferència entre les dosis d'adobament recomanades en cada cultiu i el nitrogen assimilable aportat al sòl per altres fonts. El nitrogen disponible pels cultius procedix de les fraccions següents:

– Nitrogen inorgànic (soluble i intercanviable) en el sòl a l'inici del cultiu.

– Nitrogen procedent de la mineralització neta de la matèria orgànica (humus) que es troba en el sòl en forma natural i que s'assenyala en la taula V:

TAULA V

Nitrogen anual disponible (kg/ha)

Matèria orgànica del sòl (%)	Arenós	Franc	Argilós
0'5	10 - 15	7 - 12	5 - 10
1'0	20 - 30	15 - 25	10 - 20
1'5	30 - 45	22 - 37	15 - 30
2'0	40 - 60	30 - 50	20 - 40
2'5	—	37 - 62	25 - 50
3'0	—	—	30 - 60

– Nitrogen mineralitzat a partir dels fertilitzants i esmenes orgàniques.

– Nitrogen aportat per l'aigua de reg, que depén principalment de la concentració de nitrats i del volum subministrat.

La dosis de abonado nitrogenado para un determinado cultivo se establece en función de las necesidades del mismo, tratando, por un lado, de evitar carencias de este elemento que afecten al normal desarrollo de las plantas y, por otro, intentando conseguir un equilibrio óptimo entre el rendimiento y la calidad de la cosecha. Obviamente, deben evitarse los aportes excesivos de nitrógeno, ya que pueden provocar efectos adversos sobre el cultivo, aparte de que los excedentes de nitratos, que no llegan a ser absorbidos por las raíces, están expuestos a ser lavados por las aguas.

Los intervalos de valores que se exponen en cada caso son consecuencia de la variabilidad generada por la diversidad de variedades, densidades de plantación, modalidades en el manejo del cultivo, rendimientos, etc., no debiendo superarse las dosis máximas establecidas para cada especie y sistema de riego.

No obstante cuando se apliquen fertilizantes orgánicos, se establece la condición de no aportar al suelo una cantidad cuyo contenido en N supere los 210 Kilogramos por hectárea y año.

3. Determinación de la dosis de abonado nitrogenado mineral.

La cantidad de abono nitrogenado mineral que debe aplicarse al terreno se establecerá por la diferencia entre las dosis de abonado recomendadas en cada cultivo y el nitrógeno asimilable aportado al suelo por otras fuentes. El nitrógeno disponible por los cultivos procede de las siguientes fracciones:

– Nitrógeno inorgánico (soluble e intercambiable) en el suelo al inicio del cultivo.

– Nitrógeno procedente de la mineralización neta de la materia orgánica (humus) que se encuentra en el suelo en forma natural y que se señala a en la tabla V:

TABLA V

Nitrógeno anual disponible (Kg/Ha)

Materia orgánica del suelo (%)	Arenoso	Franco	Arcilloso
0'5	10 - 15	7 - 12	5 - 10
1'0	20 - 30	15 - 25	10 - 20
1'5	30 - 45	22 - 37	15 - 30
2'0	40 - 60	30 - 50	20 - 40
2'5	—	37 - 62	25 - 50
3'0	—	—	30 - 60

– Nitrógeno mineralizado a partir de los fertilizantes y enmiedas orgánicas.

– Nitrógeno aportado por el agua de riego, que depende principalmente de la concentración de nitratos y del volumen suministrado.

Quantitat de nitrogen/ha aportat per l'aigua de reg

$$\text{Kgr. N/Ha} = \frac{[\text{NO}_3^-] \times \text{Vr} \times 22,6}{10^5} \times F$$

= Concentració de nitrats en l'aigua de reg expressada en mgr/l (ppm)

Vr = Volum total de reg en m³/Ha/any

22,6 =% de riquesa en N del NO₃⁻

F = Factor que depén de l'eficiència del reg i considera la pèrdua d'aigua. Els seus valors poden oscilar entre 0'6 i 0'7 en el reg per inundació i entre 0.8 i 0.9 en el localitzat.

Per consegüent, el nitrogen aplicat en forma de fertilitzants minerals haurà de completar les aportacions estimades de les anteriors fraccions, fins a completar la dosi de nitrogen que es considera óptima.

Tot això requerix la realització periòdica d'anàlisis de sòls i aigües, així com dels materials orgànics que s'incorporen al terreny.

4. Èpoques adequades per a l'aplicació dels adobs nitrogenats minerals i selecció del tipus d'adob.

S'han de fraccionar les aportacions a fi que es maximitzze l'eficiència en la utilització del nitrogen per part del cultiu i per consegüent es minimitzen les pèrdues per llavat.

a) Hortalisses i tubercles

Carxofa. En l'adobament de fons s'aportarà una part del nitrogen mineral en forma de nitrogen amoniacal.

La resta del nitrogen s'aportarà en cobertura en forma nitricoamoniaca, almenys en quatre vegades: estat de tres-cuatre fulles, iniciació dels primers capítols en la primera i segona brotada i començament de la recol·lecció en la primera i segona brotada.

En el reg localitzat es realitzaran aportacions, almenys setmanals, en forma de nitrogen nitricoamoniaca.

Ceba. En l'adobament de fons, s'aportarà una part del nitrogen en forma amoniaca. La resta del nitrogen s'ha d'aplicar abans de la formació dels bulbs, en una o dos aplicacions en forma nítrica.

En reg localitzat, es fraccionarà el nitrogen, almenys, en aplicacions setmanals aportant la major part, abans de la bulbificació, en forma nitricoamoniaca.

Encisam. Una part del nitrogen s'aportarà en l'adobament de fons en forma amoniaca. La resta s'aplicarà almenys en dos vegades en forma de nitrogen nitricoamoniaca, i l'última s'haurà de realitzar uns 30 dies abans de la recol·lecció.

En el reg localitzat, fraccionar el nitrogen en aplicacions almenys setmanals en forma nitricoamoniaca, d'acord amb el ritme de creixement del cultiu.

Meló i meló d'Alger. En l'adobament de fons, s'aportarà una part del nitrogen en forma amoniaca. En l'adobament de cobertura, es realitzaran almenys dos aplicacions a partir del quallat dels primers fruits, en forma nítrica. En el reg localitzat, es fraccionarà el nitrogen, almenys, en aplicacions setmanals en forma nitricoamoniaca o nítrica.

Tomaca. En l'adobament de fons, s'aportarà una part en forma amoniaca. En l'adobament de cobertura, s'aplicarà la resta del nitrogen almenys en tres aplicacions a partir del quallat del primer ramell, en forma amoniaca, nítrica o nitricoamoniaca.

En el reg localitzat, es fraccionarà el nitrogen almenys en aplicacions setmanals en forma nitricoamoniaca o nítrica.

Creïlla. En l'adobament de fons s'aportaran les esmenes orgàniques, ja que este cultiu respon molt bé a les aportacions de matèria orgànica, junt amb una part del nitrogen mineral en forma amoniaca.

Cantidad de nitrógeno/ha aportado por el agua de riego

$$\text{Kgr. N/Ha} = \frac{[\text{NO}_3^-] \times \text{Vr} \times 22,6}{10^5} \times F$$

= Concentració de nitrats en el agua de riego expresada en mg/l (ppm)

Vr = Volúmen total de riego en m³/Ha/año

22,6 =% de riqueza en N del NO₃⁻

F = Factor que depende de la eficiencia del riego y considera la pérdida de agua. Sus valores pueden oscilar entre 0'6 y 0'7 en el riego por inundación y entre 0.8 y 0.9 en el localizado.

Por consiguiente el nitrógeno aplicado en forma de fertilizantes minerales deberá completar las aportaciones estimadas de las anteriores fracciones, hasta completar la dosis de nitrógeno que se considera óptima.

Todo ello requiere la realización periódica de análisis de suelos y aguas, así como de los materiales orgánicos que se incorporan al terreno.

4. Épocas adecuadas para la aplicación de los abonos nitrogenados minerales y selección del tipo de abono.

Se deben fraccionar las aportaciones en base a que se maximice la eficiencia en la utilización del nitrógeno por parte del cultivo y por consiguiente se minimicen las pérdidas por lavado.

a) Hortalizas y tubérculos

Alcachofa. En el abonado de fondo se aportará una parte del nitrógeno mineral en forma de nitrógeno amoniacal.

El resto del nitrógeno se aportará en cobertura en forma nítrico-amoniaca, en al menos cuatro veces: estado de tres-cuatro hojas, iniciación de los primeros capítulos en el primer y segundo colmo y comienzo de la recolección en el primero y segundo colmo.

En el riego localizado se realizarán aportaciones, al menos semanales, en forma de nitrógeno nítrico-amoniaca.

Cebolla. En el abonado de fondo, se aportará una parte del nitrógeno en forma amoniaca. El resto del nitrógeno se debe aplicar antes de la formación de los bulbos, en una o dos aplicaciones en forma nítrica.

En riego localizado, se fraccionará el nitrógeno en, al menos, aplicaciones semanales aportando la mayor parte, antes de la bulbificación, en forma nítrico-amoniaca.

Lechuga. Una parte del nitrógeno se aportará en el abonado de fondo en forma amoniaca. El resto se aplicará en al menos dos veces en forma de nitrógeno nítrico-amoniaca, debiendo realizarse la última unos 30 días antes de la recolección.

En el riego localizado, fraccionar el nitrógeno en aplicaciones al menos semanales en forma nítrico-amoniaca, en función del ritmo de crecimiento del cultivo.

Melón y sandía. En el abonado de fondo, se aportará una parte del nitrógeno en forma amoniaca. En el abonado de cobertura, se realizaran al menos dos aplicaciones a partir del cuajado de los primeros frutos, en forma nítrica. En el riego localizado, se fraccionará el nitrógeno en, al menos, aplicaciones semanales en forma nítrico-amoniaca o nítrica.

Tomate. En el abonado de fondo, se aportará una parte en forma amoniaca. En el abonado de cobertura, se aplicará el resto del nitrógeno, en al menos tres aplicaciones a partir del cuajado del primer ramillete, en forma amoniaca, nítrica o nítrico-amoniaca.

En el riego localizado, se fraccionará el nitrógeno en, al menos, aplicaciones semanales en forma nítrico-amoniaca o nítrica.

Patata. En el abonado de fondo, se aportaran las enmiendas orgánicas, ya que este cultivo responde muy bien a las aportaciones de materia orgánica, junto con una parte del nitrógeno mineral en forma amoniaca.

La resta del nitrogen s'haurà d'aportar en cobertura almenys en dos aplicacions, preferentment en forma de nitrogen amoniacial o nitricoamoniacial.

En el reg localitzat, el nitrogen es fraccionarà en aplicacions almenys setmanals, des de l'emergència fins a unes dos setmanes abans de la recol·lecció, utilitzant-se la forma nitricoamoniacial.

Cítrics i fruiters. Les èpoques per a efectuar l'adobament nitrogenat són la primavera i l'estiu, per aaprofitar els períodes de major capacitat d'absorció radicular. No ha de fertilitzar-se a la tardor i l'hivern.

En les plantacions regades per inundació l'adobament nitrogenat haurà de fraccionar-se, com a mínim, en dos aportacions, una a la primavera i una altra a l'estiu, excepte en els terrenys marcadament arenosos, on s'aplicarà, almenys, en tres fraccions distribuïdes entre estos dos períodes.

De totes maneres es recomana aportar el nitrogen amb el major grau de fraccionament possible, especialment en sòls molt permeables o poc profunds. En general, han d'emprar-se formes amoniicals o nitricoamoniacals a la primavera, i nitricoamoniacals o nítriques a l'estiu.

La fertilització en plantacions amb sistema de reg localitzat s'efectuarà preferentment mitjançant formes nítriques o nitricoamoniacals solubles en l'aigua de reg. Estos es dosificaran amb alta freqüència, que haurà de ser com a mínim setmanal.

5. Especificacions per a l'aplicació dels fertilitzants.

En cultius amb reg localitzat la fertilització s'efectuarà dissolent els adobaments en l'aigua de reg i aplicant-los al sòl a través d'esta. Estos es dosificaran fraccionadament, durant el període d'activitat vegetativa de les plantes.

En el reg per inundació els adobaments s'aplicaran amb el sòl en saó i se soterraran immediatament mitjançant una llaurada.

En les plantacions de secà, els adobaments s'incorporaran al terreny amb una llaurada aproveitant la saó posterior a una precipitació. Esta pràctica és especialment important en les parcel·les amb pendents pronunciats per a evitar l'arrossegament dels composts fertilitzants per la pluja.

6. Especificacions per a efectuar el reg.

La correcta execució de la pràctica del reg és fonamental per a reduir la contaminació per nitrats.

El volum d'aigua a aportar en el reg haurà de calcular-se com la diferència entre les necessitats d'aigua del cultiu i la precipitació efectiva. Al seu torn, les necessitats d'aigua es basaran en l'evapotranspiració del cultiu (ETc) determinada com a producte de l'evapotranspiració de referència (Eto) pel coeficient de cultiu (Kc).

La dosi d'aigua per unitat de superfície utilitzada en cada reg i la freqüència d'estos hauran d'acomodar-se a la capacitat de retenció d'humitat del terreny.

En el reg per inundació no s'utilitzaran bancals amb una llargària superior als 120 metres en sòls argilosos i 75 metres en els arenosos. En els terrenys de naturalesa argilosa convé que el pendent del terreny en el sentit del reg s'aproxime al 0.5 per mil, mentres que en els arenosos pot aconseguir el 2 per mil. No és aconsellable utilitzar mòduls de reg superiors a 40 litres/segon.

En el reg per goteig, la freqüència de reg s'establirà d'acord amb la textura del terreny, de forma que s'aconsegueixca una superfície mullada a la profunditat radicular efectiva suficient per al cultiu i s'eviten problemes de saturació d'humitat o de pèrdues d'aigua en profunditat.

En el reg localitzat, el coeficient d'uniformitat del sector de reg (eficiència d'aplicació) haurà de superar el valor del 85%.

7. Capacitat dels tancs d'emmagatzematge de fem i mesures per a evitar la contaminació de les aigües per vessament i filtració de líquids procedents de fem i purins.

En les zones vulnerables, les èpoques d'incorporació d'adobs orgànics és quasi contínua a causa de l'existència de cultius d'hor-

El resto del nitrógen se deberá aportar en cobertura en al menos dos aplicaciones, preferentemente en forma de nitrógeno amoniacial o nítrico-amoniacial.

En el riego localizado, el nitrógeno se fraccionará en aplicaciones al menos semanales, desde la emergencia hasta unas dos semanas antes de la recolección, utilizándose la forma nítrico-amoniacial.

Cítricos y frutales. Las épocas para efectuar el abonado nitrogenado son la primavera y el verano, para aprovechar los períodos de mayor capacidad de absorción radicular. No debe fertilizarse en otoño e invierno.

En las plantaciones regadas por inundación el abonado nitrogenado deberá fraccionarse, como mínimo, en dos aportaciones, una en primavera y otra en verano, excepto en los terrenos marcadamente arenosos, donde se aplicará, al menos, en tres fracciones distribuidas entre ambos períodos.

De cualquier forma se recomienda aportar el nitrógeno con el mayor grado de fraccionamiento posible, especialmente en suelos muy permeables o poco profundos. En general, deben emplearse formas amoniacales o nítrico-amoniacales en primavera, y nítrico-amoniacales o nítricas en verano.

La fertilización en plantaciones con sistema de riego localizado se efectuará preferentemente mediante formas nítricas o nítrico-amoniacales solubles en el agua de riego. Estos se dosificarán con alta frecuencia, que deberá ser como mínimo semanal.

5. Especificaciones para la aplicación de los fertilizantes.

En cultivos con riego localizado la fertilización se efectuará disolviendo los abonos en el agua de riego y aplicándolos al suelo a través de ésta. Estos se dosificarán fraccionadamente, durante el periodo de actividad vegetativa de las plantas.

En el riego por inundación los abonos se aplicarán con el suelo en sazón y se enterraran inmediatamente mediante una labor.

En las plantaciones de secano, los abonos se incorporaran al terreno con una labor, aprovechando la sazón posterior a una precipitación. Esta práctica es especialmente importante en las parcelas con pendientes acusadas, para evitar el arrastre de los compuestos fertilizantes por la lluvia.

6. Especificaciones para efectuar el riego.

La correcta ejecución de la práctica del riego es fundamental para reducir la contaminación por nitratos.

El volumen de agua a aportar en el riego deberá calcularse como la diferencia entre las necesidades de agua del cultivo y la precipitación efectiva. A su vez, las necesidades de agua se basaran en la evapotranspiración del cultivo (ETc) determinada como producto de la evapotranspiración de referencia (Eto) por el coeficiente de cultivo (Kc).

La dosis de agua por unidad de superficie utilizada en cada riego y la frecuencia de los mismos deberán acomodarse a la capacidad de retención de humedad del terreno.

En el riego por inundación no se utilizaran tablares con una longitud superior a los 120 metros en suelos arcillosos y 75 metros en los arenosos. En los terrenos de naturaleza arcillosa conviene que la pendiente del terreno en el sentido del riego se aproxime al 0.5 por mil, mientras que en los arenosos puede alcanzar el 2 por mil. No es aconsejable utilizar módulos de riego superiores a 40 litros/segundo.

En el riego por goteo, la frecuencia de riego se establecerá en función de la textura del terreno, de forma que se consiga una superficie mojada a la profundidad radicular efectiva suficiente para el cultivo y se eviten problemas de saturación de humedad o de pérdidas de agua en profundidad.

En el riego localizado, el coeficiente de uniformidad del sector de riego (eficiencia de aplicación) deberá superar el valor del 85%.

7. Capacidad de los tanques de almacenamiento de estiércol y medidas para evitar la contaminación de las aguas por escorrentía y filtración de líquidos procedentes de estiércol y purines.

En las zonas vulnerables, las épocas de incorporación de abonos orgánicos es casi continua debido a la existencia de cultivos de

talasses, cítrics i fruiters. Per això, s'establix un període de magatzematge mínim de tres mesos.

A efectes de càlcul de la capacitat d'emmagatzemament, en la taula VI s'indiquen les quantitats de dejeccions sòlides i líquides segons el tipus de bestiar.

TAULA VI

ANIMALS	DEJECCIONS ANUALS (kg)	
	SÒLIDES	LÍQUIDES
VAQUÍ		
Animals joves	3650 - 4348	1825
Animals de 500 k	5840	2555
Vaques lleteres	9125	5475
EQUÍ		
Cavalls 500 kg	6205	1551
Cavalls 700 kg	9125	2737
PORCÍ		
Porcs de 40 kg	365	255
Porcs de 80-90 kg	912	657
OVÍ		
Corders de 25 a 30 kg	219	219
Ovelles de 40 kg	365	328
Ovelles de 60 kg	547	438
AUS		
Gallines	58	-
Ànecs	84	-

El sistema d'arreplegada de líquids i purins i les instal·lacions per al seu magatzematge han de ser estancs, de forma que s'eviten els abocaments directes en el medi natural.

ANNEX II

Distribució dels punts de mostratge

Per a la realització dels programes de vigilància de la qualitat de les aigües utilitzades per a reg, s'ha dividit el territori de la Comunitat Valenciana en 10 sectors on s'han tingut en compte, a més de les zones vulnerables, les diferents conques hidrogràfiques i els regadios històrics més representatius.

La naturalesa de les mostres d'aigua s'agrupen d'acord amb la seua procedència aigües de pous, aigües de fonts i brolladors i aigües de llits superficials.

L'àrea compresa pels distints sectors és la següent:

- Sector 1 (SÉNIA-CERVERA-CÉRVOL): comprén les conques dels rius Sénia, Cérvol i Cervera, amb el seu extrem occidental solcat verticalment pel riu Mataranya
- Sector 2 (COVES-MONTLLEÓ): comprén les conques dels rius Covés i Montlleó
- Sector 3 (MILLARS-SEC): s'estén per tota la conca del riu Millars i comprén quasi la totalitat dels regadios històrics d'este riu.
- Sector 4 (PALÀNCIA): s'estén pel quart sud de la província de Castelló i abraça els regadios del riu Palància en esta província.
- Sector 5 (CONCA DEL TÚRIA): Abraça tota la conca del riu Túria i les séquies tradicionals (Séquia Reial de Moncada, séquia de Benaguasil, etc.)
- Sector 6 (CABRIOL-MAGRE-XÚQUER): Comprén la franja central de la província de València, solcada per les conques dels rius Xúquer i Magre, i limita per l'interior amb la conca del riu Cabriol. Cobrix els regadios tradicionals del Xúquer, abastits per un dels més desenrotllats i històrics sistemes de séquies de la Comunitat.
- Sector 7 (CÀNYOLES-SERPIS): S'estén pel terç sud de la província de València i inclou les conques dels rius Cànyoles, Albaida i el tram final del Serpis.

hortalizas, cítricos y frutales. Por ello, se establece un período de almacenaje mínimo de tres meses.

A efectos de cálculo de la capacidad de almacenamiento, en la tabla VI se indican las cantidades de deyecciones sólidas y líquidas según el tipo de ganado.

TABLA VI

ANIMALES	DEYECCIONES ANUALES (kg)	
	SOLIDAS	LÍQUIDAS
VACUNO		
Animales jóvenes	3650 - 4348	1825
Animales de 500 k.	5840	2555
Vacas lecheras	9125	5475
EQUINO		
Caballos 500 kg.	6205	1551
Caballos 700 kg.	9125	2737
PORCINO		
Cerdos de 40 kg.	365	255
Cerdos de 80-90 kg.	912	657
OVINO		
Corderos de 25 a 30 kg.	219	219
Ovejas de 40 kg.	365	328
Ovejas de 60 kg.	547	438
AVES		
Gallinas	58	-
Patos	84	-

El sistema de recogida de líquidos y purines, así como las instalaciones para su almacenaje deben ser estancos, de forma que se eviten los vertidos directos en el medio natural.

ANEXO II

Distribución de los puntos de muestreo

Para la realización de los programas de vigilancia de la calidad de las aguas utilizadas para riego, se ha dividido el territorio de la Comunidad Valenciana en 10 sectores donde se han tenido en cuenta, además de las zonas vulnerables, las diferentes cuencas hidrográficas y los regadíos históricos más representativos.

La naturaleza de las muestras de agua, se agrupan en función de su procedencia aguas de pozos, aguas de fuentes y manantiales y aguas de cauces superficiales.

El área comprendida por los distintos sectores es la siguiente:

- Sector 1 (CENIA-CERVERA-SERVOL): comprende las cuencas de los ríos Cenia, Servol y Cervera, con su extremo occidental surcado verticalmente por el río Matarraña
- Sector 2 (CUEVAS-MONLLEÓ):comprende las cuencas de los ríos Cuevas y Monlleó
- Sector 3 (MILLARES-SECO): se extiende por toda la cuenca del río Millares y comprende casi la totalidad de los regadíos históricos de este río.
- Sector 4 (PALANCIA): se extiende por el cuarto sur de la provincia de Castellón abarcando los regadíos del río Palancia en esta provincia.
- Sector 5 (CUENCA DEL TURIA):Abarca toda la cuenca del río Turia y las acequias tradicionales (Acequia Real de Moncada, acequia de Benaguacil, etc.)
- Sector 6 (CABRIEL-MAGRO-JUCAR):Comprende la franja central de la provincia de Valencia, surcada por las cuencas de los ríos Júcar y Magro, y limita por el interior con la cuenca del río Cabriel. Cubre los regadíos tradicionales del Júcar, abastecidos por uno de los más desarrollados e históricos sistemas de acequias de la Comunidad.
- Sector 7 (CAÑOLES-SERPIS): Se extiende por el tercio sur de la provincia de Valencia, incluyendo las cuencas de los ríos Cañoles, Albaida y el tramo final del Serpis.

– Sector 8 (ALACANT NORD): Inclou la zona nord de la província d'Alacant, amb les conques dels rius Ebo i Gorgos, i la ribera alacantina del Serpis.

– Sector 9 (VINALOPÓ-VERD): Comprén principalment les conques dels rius Vinalopó i Verd amb els seus regadius adjacents, i cobrixa la part central de la província d'Alacant.

– Sector 10 (HORTA DEL SEGURA): Abraça la zona sud de la província d'Alacant, amb tots els regadius del Baix Segura.

– Sector 8 (ALICANTE NORTE): Incluye la zona norte de la provincia de Alicante, con las cuencas de los ríos Ebo y Gorgos, y la ribera alicantina del Serpis.

– Sector 9 (VINALOPO-VERDE): Comprende principalmente las cuencas de los ríos Vinalopó y Verde con sus regadíos adyacentes, cubriendo la parte central de la provincia de Alicante.

– Sector 10 (VEGA DEL SEGURA): Abarca la zona sur de la provincia de Alicante, con todos los regadíos de la Vega Baja del Segura.

A continuació (Taula VII) s'indiquen els punts de mostratge en els distints sectors de la Comunitat Valenciana i procedència de les aigües.

A continuación (Tabla VII) se indican los puntos de muestreo en los distintos sectores de la Comunidad Valenciana y procedencia de las aguas.

TAULA VII

Província	Sector	Térmens municipals	Pous	Fonts i brolladors	Aigües superficials
C A S T E L L Ó	1	4	7	2	1
	2	6	6	1	-
	3	11	19	-	4
	4	10	13	10	12
V A L È N C I A	5	68	86	15	6
	6	36	49	25	33
	7	48	52	3	4
A L A C A N T	8	15	17	-	10
	9	2	6	-	-
	10	3	8	-	3

*****

TABLA VII

Provincia	Sector	Términos municipales	Pozos	Fuentes y Manantiales	Aguas superficiales
C A S T E L L Ó	1	4	7	2	1
	2	6	6	1	-
	3	11	19	-	4
	4	10	13	10	12
V A L È N C I A	5	68	86	15	6
	6	36	49	25	33
	7	48	52	3	4
A L I C A N T E	8	15	17	-	10
	9	2	6	-	-
	10	3	8	-	3

ANNEX III

Termes municipals que componen la xarxa de pous pilots

Albal, l'Alcora, l'Alcúdia, Antella, Corbera, Domeño, Elx, Favara, Gandia, Llíria, Massamagrell, Orihuela, Orpesa, Paiporta, Pedreguer, Picassent, Sagunt, la Vall d'Uixó, Vila-real, Villena, Vinaròs, Xàbia, Xàtiva, Xeraco, Xilxes.

II. AUTORITATS I PERSONAL**b) OFERTES D'Ocupació Pública, OPOSICIONS I CONCURSOS*****4. Universitats*****Universitat d'Alacant**

RESOLUCIÓ de 31 de juliol de 2002, de la Universitat d'Alacant, per la qual s'amplia el termini de resolució de la convocatòria per a les proves selectives per a l'ingrés en la seua escala auxiliar. [2002/X8834]

Per Resolució de 4 de febrer de 2002 (DOGV de 18 de febrer), es van convocar proves selectives per a l'ingrés en l'escala Auxiliar de la Universitat d'Alacant.

Com vullga que al dia de la data no s'ha realitzat el 4t dels exercicis previstos en la dita convocatòria i, en conseqüència, no s'ha procedit a la fase de concurs, en virtut del que disposa l'article 42.2 i 42.6 de la Llei 30/1992, de 26 de novembre, de Règim Jurídic de les Administracions Pùbliques i del Procediment Administratiu Comú, fent ús de les facultats que la dita disposició atribuïx a les Administracions Pùbliques en matèria d'ordenació dels procediments, es resol:

Ampliar en 3 mesos el termini de finalització a comptar des del pròxim 19 d'agost de 2002.

Contra esta resolució, d'acord amb el que estableix el citat article 42, no hi escau la interposició de cap recurs.

Alacant, 31 de juliol de 2002.– El rector, en funcions: Roque Moreno Fonseret.

5. Altres administracions**Ajuntament de Paterna**

Informació pública de la llista definitiva d'admesos i exclosos, composició del Tribunal qualificador i calendari de la convocatòria per a la provisió en propietat d'una plaça d'intendent principal de la Policia Local. [2002/X8530]

De conformitat amb l'oferta d'ocupació pública aprovada per l'Ajuntament, en Comissió de Govern de data 25 de maig de 2001, i d'acord amb les bases d'intendent principal aprovades per Comissió de Govern, de data 3 de desembre de 2001 (BOP núm. 303 de data 21 de desembre de 2001, i DOGV núm. 4170, de data 17 de gener de 2002), i la seua corresponent modificació per la Comissió de Govern, de data 18 de febrer de 2002 (BOP núm. 54 de data 5 de gener de 2002, i DOGV núm. 4204 de data 6 de gener de 2002), l'Ajuntament de Paterna per Resolució d'Alcaldia núm. 2716, de data 23 de juliol de 2002, hi va resoldre:

ANEXO III

Términos municipales que componen la red de pozos pilotos

Albal, Antella, Corbera, Domeño, Elche, Favara, Gandia, Xàtiva, Jávea, L'Alcora, L'Alcúdia, Llíria, Massamagrell, Orihuela, Oropesa del Mar, Paiporta, Pedreguer, Picassent, Sagunto, La Vall d'Uixó, Villarreal, Villena, Vinaròs, Xeraco, Xilxes.

II. AUTORIDADES Y PERSONAL**b) OFERTAS DE EMPLEO PÚBLICO, OPOSICIONES Y CONCURSOS*****4. Universidades*****Universidad de Alicante**

RESOLUCIÓN de 31 de julio de 2002, de la Universidad de Alicante, por la que se amplia el plazo de resolución de la convocatoria para las pruebas selectivas para el ingreso en la escala auxiliar de la misma. [2002/X8834]

Por Resolución de 4 de febrero de 2002 (DOGV de 18 de febrero), se convocaron pruebas selectivas para el ingreso en la escala auxiliar de la Universidad de Alicante.

Como quiera que, al día de la fecha no se ha realizado el 4º de los ejercicios previstos en dicha convocatoria y, en consecuencia, no se ha procedido a la fase de concurso, en virtud de lo dispuesto en el artículo 42.2 y 42.6 de la Ley 30/1992, de 26 de noviembre, de Régimen Jurídico de las Administraciones Pùbliques i del Procediment Administratiu Comú, en uso de las facultades que dicha disposición atribuye a las Administracions Pùbliques en materia de ordenación de los procedimientos, se resuelve:

Ampliar en 3 meses el plazo de finalización a contar desde el próximo 19 de agosto de 2002.

Contra esta resolución, de acuerdo a lo establecido en el citado artículo 42 no cabe la interposición de recurso alguno.

Alicante, 31 de julio de 2002.– El rector, en funciones: Roque Moreno Fonseret.

5. Otras administraciones**Ayuntamiento de Paterna**

Información pública de la lista definitiva de admitidos y excluidos, composición del Tribunal calificador y calendario de la convocatoria para la provisión en propiedad de una plaza de intendente principal de la Policía Local. [2002/X8530]

De conformidad con la oferta de empleo público aprobada por el Ayuntamiento en Comisión de Gobierno de fecha 25 de mayo de 2001, y con arreglo a las bases de intendeante principal aprobadas por la Comisión de Gobierno de fecha 3 de diciembre de 2001 (BOP núm. 303 de fecha 21 de diciembre de 2001, DOGV núm. 4170 de fecha 17 de enero de 2002), y su correspondiente modificación por la Comisión de Gobierno de fecha 18 de febrero de 2002 (BOP núm. 54 de fecha 5 de enero de 2002, y DOGV núm. 4204 de fecha 6 de enero de 2002), el Ayuntamiento de Paterna por Resolución de Alcaldía núm. 2716, de fecha 23 de julio de 2002, resolvió